

Αγωγή Περί Κλήρου

Ο κληρονόμος με το θάνατο του κληρονομούμενου και την επαγωγή σε αυτόν της κληρονομιάς, υπεισέρχεται στη νομική θέση του κληρονομούμενου. Προκειμένου να προστατεύσει ο κληρονόμος το κληρονομικό του δικαίωμα από πράξεις/παραλείψεις τρίτων προσώπων, ο νόμος εκτός των λοιπών ειδικών αγωγών και εξουσιών που του παρέχει, τις οποίες αναλύουμε σε έτερο κείμενο, του έδωσε τη δυνατότητα άσκησης της αγωγής περί κλήρου, ως ένα πρόσθετο μέσο ένδικης προστασίας του. Σε αυτό το κείμενο θα δούμε ποια είναι η έννοια και το περιεχόμενο της αγωγής περί κλήρου, ποιος είναι ο σκοπός ασκήσεώς της, κατά ποιων δύναται να στραφεί και ποια η προθεσμία που θέτει η ελληνική έννομη τάξη για την άσκησης της. Επιπλέον, θα δούμε ποια νοούνται ως αντικείμενα της κληρονομιάς αλλά και τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να αμυνθεί ο εναγόμενος σε μια τέτοια αγωγή.

Η Έννοια της Αγωγής Περί Κλήρου

Ως «Αγωγή Περί Κλήρου» καλείται το ένδικο βοήθημα με το οποίο ο κληρονόμος απαιτεί από αυτόν που κατακρατεί ως κληρονόμος αντικείμενα της κληρονομιάς (ο οποίος καλείται «νομέας κληρονομιάς»), να του αναγνωρίσει το κληρονομικό του δικαίωμα αλλά και να του αποδώσει την κληρονομία ή κάποιο αντικείμενο αυτής.

Η αγωγή περί κλήρου αποτελεί ίσως ένα από τα δυνατότερα «όπλα» προστασίας στη φαρέτρα του κληρονόμου, καθώς αποτελεί ένα ενιαίο, καθολικό, αυτοτελές, ανεξάρτητο και απόλυτο μέσο προστασίας για την προστασία του δικαιώματός του επί της κληρονομιάς ως σύνολο. Δίχως την Αγωγή Περί Κλήρου ο κληρονόμος σε περίπτωση αντιποίησης του κληρονομικού του δικαιώματος από κάποιον τρίτο, θα όφειλε να ασκήσει τόσες ειδικές αγωγές, όσα και τα αντικείμενα της κληρονομιάς τα οποία θα κατακρατούσε ο νομέας της κληρονομιάς, γεγονός αρκετά δαπανηρό και ψυχοφθόρο.

Τα Πρόσωπα που Δύνανται να Ασκήσουν την Αγωγή Περί Κλήρου

Το Πρόσωπο που δύναται να ασκήσει την Αγωγή Περί Κλήρου (Ενάγων) είναι κατά κανόνα ο κληρονόμος. Ο Ενάγων οφείλει να αποδείξει ότι είναι κληρονόμος είτε ως εκ διαθήκης εγκατάστατος, είτε ως εξ αδιαθέτου, είτε λόγω αναγκαστικής διαδοχής, ως νόμιμος μεριδούχος και δεν απαιτείται να αποδείξει την κυριότητά του στην κληρονομιά περιουσία. Η επίκληση της ιδιότητας του ενάγοντος ως κληρονόμου είναι απαραίτητο στοιχείο του δικογράφου της αγωγής, διαφορετικά αυτή θα απορριφθεί ως απαράδεκτη λόγω ελλείψεως ενεργητικής νομιμοποίησης.

Για να αποδείξει ο ενάγων ότι είναι κληρονόμος του κληρονομούμενου θα πρέπει να προσκομίσει είτε αντίγραφο δημοσιευμένης διαθήκης εγκύρως συνταχθείσας, μαζί με το πιστοποιητικό ότι δεν έχει δημοσιευθεί άλλη νεότερη διαθήκη, είτε πιστοποιητικό μη δημοσίευσης διαθήκης, οπότε στην παρούσα περίπτωση, πρέπει να ισχυριστεί και να αποδείξει ότι συνδέεται με συγγένεια προς τον κληρονομούμενο και ότι δεν υπάρχουν άλλοι συγγενείς που θα τον απέκλειαν. Επιπλέον, οφείλει να προσκομίσει και σχετικό πιστοποιητικό μη αποποίησης της κληρονομιάς. Αν επικαλεστεί και προσκομίσει κληρονομητήριο που τον αναγράφει ως κληρονόμο, τότε τεκμαίρεται το κληρονομικό του δικαίωμα και όποιος το αμφισβητήσει φέρει το βάρος αποδείξεως του αντιθέτου.

Επιπλέον, ο κληρονόμος – ενάγων, μπορεί να είναι ο μοναδικός κληρονόμος, μπορεί όμως και να καλείται σε ποσοστό της κληρονομιάς μαζί με άλλους κληρονόμους ή να έχει εγκατασταθεί κληρονόμος σε ένα συγκεκριμένο πράγμα της κληρονομιάς, οπότε σε αυτήν την περίπτωση το αίτημα της αγωγής του θα περιοριστεί στην αναγνώρισή του ως κληρονόμος και στην απόδοση του συγκεκριμένου αντικειμένου, που του έχει καταληφθεί.

Αξίζει να αναφερθεί ότι η άσκηση της αγωγής περί κλήρου αποτελεί σιωπηρή αποδοχή της κληρονομιάς από τον ενάγοντα κληρονόμο και έτσι αυτός δε δύναται εν συνεχεία να αποποιηθεί την επαχθείσα σε αυτόν κληρονομαία περιουσία.

Κατά Ποιου Στρέφεται η Αγωγή Περί Κλήρου

Εναγόμενος στην Αγωγή Περί Κλήρου είναι κατά κανόνα ο νομέας της κληρονομιάς, το πρόσωπο δηλαδή που κατακρατεί ως κληρονόμος αντικείμενα της κληρονομιάς αντιπαικόμενος το κληρονομικό δικαίωμα του κληρονόμου, ήτοι ο pro herede νεμόμενος και όχι αυτός που νέμεται αντικείμενα της κληρονομιάς με ειδικό τίτλο ή αυθαίρετα, ήτοι ο pro possessore νομέας.

Για να γίνει αυτό πιο κατανοητό ο νομέας της κληρονομιάς για να μπορεί να εναχθεί κατά την άσκηση της Αγωγής Περί Κλήρου, πρέπει σωρευτικά:

- i. Να κατακρατά είτε το σύνολο της κληρονομιάς, είτε κάποιο αντικείμενό της και
- ii. Να έχει διάνοια κληρονόμου, δηλαδή να κατακρατά τα αντικείμενα της κληρονομιάς, ισχυριζόμενος ότι είναι φορέας του κληρονομικού δικαιώματος.

Η καλή ή κακή πίστη του νομέα της κληρονομιάς, το αν δηλαδή θεωρεί δικαιολογημένα το εαυτό του ως κληρονόμο ή όχι, λαμβάνεται υπόψη ως προς το μέγεθος της ευθύνης του. Τα άρθρα 1874-1878 ΑΚ, διαβαθμίζουν την ευθύνη του νομέα της κληρονομιάς ανάλογα με την καλή ή κακή πίστη αυτού, αποδίδοντας στον καλόπιστο νομέα μικρότερο μέγεθος ευθύνης από αυτό του κακόπιστου και δη αυτού που απέκτησε την νομή της κληρονομιάς με κολάσιμη (αξιόποινη) πράξη.

Με την περί κλήρου αγωγή ενάγεται ακόμη και ο κληρονόμος του νομέα της κληρονομιάς, από τότε που έλαβε στην κατοχή του αντικείμενα της αλλότριας κληρονομιάς, άσχετα δηλαδή από το αν πίστευε ή όχι ότι ο κληρονομούμενος νομέας ήταν αληθινός κληρονόμος¹.

Έτσι, γίνεται αντιληπτό ότι η Αγωγή Περί Κλήρου δύναται να ασκηθεί μόνο κατά του κατακρατούντος την κληρονομιά (ή αντικειμένων αυτής) ως κληρονόμου (pro herede) και όχι κατά εκείνου που κατέχει αυθαίρετως, χωρίς τίτλο την κληρονομαία περιουσία. Κατά του τελευταίου δύνανται να ασκηθούν οι ειδικές αγωγές [λ.χ. διεκδικητική αγωγή (άρθρο 1094 ΑΚ), η αγωγή προστασίας της νομής (άρθρο 983 ΑΚ), ή η αναγνωριστική αγωγή (άρθρο 70 ΚΠολΔ)].

Ακόμα, ως εναγόμενος στην Αγωγή Περί Κλήρου, δύναται να είναι και ο συγκληρονόμος, στην περίπτωση που κατακρατεί αντικείμενα της κληρονομιάς με τη βούληση ότι είναι ο μοναδικός κληρονόμος, είτε κληρονόμος με μεγαλύτερο μερίδιο στην κληρονομαία περιουσία.

Για να γίνει αυτό πιο κατανοητό, ας δούμε το ακόλουθο παράδειγμα:

Έστω λοιπόν ότι ο Αναξίμανδρος, μεγάλος σε ηλικία, μη έχοντας απογόνους και σύζυγο, απεβίωσε στις 25.01.2021, έχοντας αφήσει διαθήκη. Στη διαθήκη του εγκαθιστά ως κληρονόμους του τους φίλους του, Πέτρο και Λευτέρη, σε ποσοστό 50% εξ αδιαρέτου τον καθένα, σε διαμέρισμα ιδιοκτησίας του στο κέντρο της Θεσσαλονίκης, το οποίο ήταν και το μοναδικό του περιουσιακό στοιχείο. Πριν πεθάνει είχε εκμυστηρευθεί στον Πέτρο ότι μετά το θάνατό του, θα διέθετε μόνο σε αυτόν το εν λόγω διαμέρισμα. Στη συνέχεια όμως οι τύψεις του τον οδήγησαν να διαθέσει με διαθήκη το διαμέρισμα στο κέντρο τόσο στον Πέτρο όσο και στον Λευτέρη, ο οποίος του είχε συμπαρασταθεί όλα αυτά τα χρόνια σε δύσκολες στιγμές. Ο Πέτρος μετά το θάνατο του φίλου του Αναξίμανδρου εγκαθίσταται με

¹ ΑΠ 1848/1986, ΝοΒ 1988.,342. Αμφισβήτηση υπάρχει, μόνο αν η καλή ή κακή πίστη του κληρονόμου του νομέα επηρεάζει ή όχι την έκταση της ευθύνης

την οικογένειά του στο διαμέρισμα στη Θεσσαλονίκη, με διάνοια μοναδικού κληρονόμου, παρά τις αντιρρήσεις του Λευτέρη ότι αμφότεροι έχουν τιμηθεί στη διαθήκη του αποβιώσαντος, έχοντας κληρονομήσει το εν λόγω ακίνητο σε ποσοστό 50% εξ αδιαιρέτου έκαστος. Ο Λευτέρης βλέποντας ότι ο Πέτρος δεν έχει διάθεση να φύγει από το διαμέρισμα, μη αναγνωρίζοντας τον Λευτέρη ως κληρονόμο και «εξοστρακίζοντας» τον στην ουσία από αυτό, ασκεί κατά του Πέτρου την Αγωγή Περί Κλήρου, προκειμένου να αναγνωρισθεί το κληρονομικό του δικαίωμα πάνω στο ακίνητο και να του αποδοθεί στο ποσοστό που του ανήκει.

Το Αίτημα της Αγωγής Περί Κλήρου

Ως ελέχθη και ανωτέρω, η Αγωγή Περί Κλήρου έχει διπλό αίτημα, αφενός την αναγνώριση του ενάγοντος ως κληρονόμου, αφετέρου την απόδοση στον κληρονόμο από το νομέα της κληρονομιάς του συνόλου αυτής ή κάποιου αντικειμένου της.

Ο ενάγων οφείλει να επικαλεστεί και να αποδείξει τα ακόλουθα στοιχεία:

- (α) το θάνατο του κληρονομούμενου,
- (β) το κληρονομικό του δικαίωμα, δηλαδή τη σχέση του με τον κληρονόμο, ή την εγκατάστασή του με διαθήκη, στην οποία και στηρίζει την κλήση του στην κληρονομία,
- (γ) ότι ο κληρονομούμενος (θανών) είχε στην κυριότητά του ή και μόνο στη νομή ή κατοχή του κατά το χρόνο του θανάτου του τα αντικείμενα που αποτελούν την κληρονομαία περιουσία του,
- (δ) την αξία των περιουσιακών αντικειμένων κατά το χρόνο θανάτου του κληρονομούμενου,
- (ε) ότι ο εναγόμενος κατακρατεί τα κληρονομαία αντικείμενα ως κληρονόμος, αντιποιούμενος το κληρονομικό του δικαίωμα.

Δεν αποτελούν στοιχεία της αγωγής η αποδοχή της κληρονομιάς και η μεταγραφή αυτής στο αρμόδιο Υποθηκοφυλακείο ή Κτηματολόγιο, ακόμα και αν σε αυτήν περιέχονται ακίνητα, γιατί η αποδοχή και η μεταγραφή απαιτείται για την κτήση δικαιώματος κυριότητας (άρθρα 1193 και 1198 ΑΚ) και όχι για την απόκτηση της ιδιότητας του κληρονόμου, δεδομένου ότι η περί κλήρου αγωγή βασίζεται στο κληρονομικό δικαίωμα, το οποίο αποκτά ο κληρονόμος με την επαγωγή. Η αποδοχή όμως της κληρονομιάς και η μεταγραφή αυτή είναι απαραίτητα όμως στοιχεία στην περίπτωση που με την περί κλήρου αγωγή ενώνεται και διεκδικητική, ως ειδική αγωγή, γιατί τότε η αγωγή βασίζεται και στο δικαίωμα κυριότητας.

Αντικείμενα της Κληρονομιάς

Όπως αναφέραμε, αίτημα της Αγωγής Περί Κλήρου είναι η αναγνώριση του κληρονομικού δικαιώματος του κληρονόμου – ενάγοντος και η απόδοση σε αυτόν της κληρονομιάς ή κάποιου αντικειμένου της. Ως αντικείμενα της κληρονομιάς, την απόδοση των οποίων δύναται να ζητήσει ο ενάγων, ορίζονται τα περιουσιακά στοιχεία που με την επαγωγή της κληρονομιάς μεταβαίνουν αυτοδικαίως στον κληρονόμο ως στοιχεία της κληρονομιάς.

Πιο συγκεκριμένα, αντικείμενα της κληρονομιάς θεωρούνται:

- i. Τα ενσώματα αντικείμενα, τα οποία ο κληρονομούμενος κατά το χρόνο θανάτου του είχε στην κυριότητα, τη νομή ή και απλά κατοχή του.

ii. Τα ασώματα αντικείμενα της κληρονομιάς, ήτοι οι ενοχικές απαιτήσεις του κληρονομούμενου κατά τρίτων, πηγάζουσες από δικαιοπραξία ή αδικοπραξία (λ.χ. αξίωση αποζημίωσης) ή με βάση το νόμο και που ήταν ήδη γεννημένες κατά το χρόνο του θανάτου του κληρονομούμενου.

iii. Οτιδήποτε απέκτησε οριστικά ο κληρονόμος με δικαιοπραξία, την οποία είχε καταρτίσει ο κληρονομούμενος με αναβλητική αίρεση ή προθεσμία και η οποία πληρώθηκε μετά το θάνατό του, όπως επίσης και όσα απέκτησε ο κληρονομούμενος με χρησικτησία.

iv. Οτιδήποτε απέκτησε ο νομέας κληρονομιάς μετά το θάνατο του κληρονομούμενου με δικαιοπραξία, χρησιμοποιώντας κληρονομαία μέσα (άρθρο 1872 ΑΚ). Στην περίπτωση αυτή γίνεται λόγος για το «δικαιοπρακτικό αντικατάλλαγμα», αυτό δηλαδή που ο νομέας της κληρονομιάς απέκτησε με κληρονομαία μέσα δυνάμει δικαιοπραξίας, όπως λ.χ. το τίμημα της πώλησης αντικειμένου της κληρονομιάς ή το πράγμα που αγοράστηκε με χρήματα της κληρονομιάς ή απαίτηση που γεννήθηκε από την πώληση κληρονομαίου αντικειμένου με πίστωση.

Ο νομέας της κληρονομιάς ευθύνεται για τον πλουτισμό, αν δεν είναι σε θέση, άσχετα από υπαιτιότητά του, να αποδώσει αυτούσιο το αντικείμενο της κληρονομιάς. Ο πλουτισμός αυτός ζητείται με την περί κλήρου αγωγή, αλλά αυτή περιλαμβάνει, σύμφωνα με τις διατάξεις για τον αδικαιολόγητο πλουτισμό (άρθρο 1873 ΑΚ), μόνο τον πλουτισμό που σώζεται όταν αυτή ασκείται. Στην περίπτωση αυτή επομένως, δεν χωρεί άλλη αγωγή αλλά η αγωγή περί κλήρου έχει διαφορετική έκταση και αποτέλεσμα, καθότι περιλαμβάνει μόνο τον σωζόμενο πλουτισμό κατά την άσκηση της αγωγής (ΑΚ 909). Κατά συνέπεια, στο σχετικό δικόγραφο οφείλεται να διαλαμβάνεται η αξία ολόκληρης της περιουσίας της κληρονομιάς, ο πλουτισμός του εναγομένου κατά την επίδοση της αγωγής και η αδυναμία αυτού να προβεί στην αυτούσια απόδοση των κληρονομαίων. Ο κληρονόμος μπορεί να ασκήσει αγωγή κατά τρίτου (στον οποίο αποδόθηκε το αντικείμενο της κληρονομιάς), σύμφωνα με το 913 ΑΚ, μόνο αν ο τρίτος το απόκτησε από χαριστική αιτία.

Για να αντιληφθούμε τα ανωτέρω με μεγαλύτερη ακρίβεια, καλό θα ήταν να δούμε το ακόλουθο παράδειγμα. Έστω ότι ο Απόλλωνας όσο ζούσε είχε στην κυριότητά του μια εξοχική κατοικία στην Αίγινα, και μια σπάνια συλλογή από γραμματόσημα, σημαντικής αξίας, την οποία όσο ζούσε είχε υποσχεθεί ότι θα τη διέθετε μετά το θάνατό του στην Λήδα, με την οποία ήταν ζευγάρι, την περίοδο των φοιτητικών τους χρόνων. Ο Απόλλωνας απεβίωσε σε μεγάλη ηλικία, αφήνοντας μοναδική κληρονόμο του στο σύνολο της περιουσίας του τη σύζυγό του Νέμεσις, με την οποία δεν είχαν αποκτήσει τέκνα.

Η Λήδα έχοντας στα χέρια της τη συλλογή από τα γραμματόσημα του Απόλλωνα και θεωρώντας τον εαυτό της κληρονόμο αυτής, την πωλεί στη φίλη της Ελένη, συλλέκτρια έναντι ποσού 2.000€. Η Νέμεσις εξοργισμένη με την ενέργεια αυτή της Λήδας, η οποία δεν τιμήθηκε ως κληρονόμος με τη διαθήκη του Απόλλωνα και παρόλα αυτά πώλησε τη συλλογή με τα γραμματόσημα, αποφάσισε να εγείρει αγωγή κατά της Λήδας ζητώντας το ποσό των 2.000€, ως το αντικατάλλαγμα που έλαβε η Λήδα, ως νομέας της κληρονομιάς δυνάμει δικαιοπραξίας, από την πώληση του κληρονομαίου αντικειμένου.

Η Λήδα δεν έχει πλέον τη συλλογή στα χέρια της, για να την αποδώσει αυτούσια στην Νέμεσις, αφού την πώλησε στην Ελένη και έτσι ευθύνεται έναντι της Νέμεσις για τον πλουτισμό της από την πώληση, ήτοι για το ποσό των 2.000€. Η Νέμεσις δεν μπορεί να ζητήσει τη συλλογή των γραμματοσήμων από την Ελένη, καθώς αυτή ως τρίτη δεν την απέκτησε από χαριστική αιτία, αλλά μέσω πώλησης. Αν η Λήδα αντί να πωλήσει τα γραμματόσημα στην Ελένη της τα χάριζε, τότε η Νέμεσις θα μπορούσε να στραφεί κατά της Ελένης και να ζητήσει να της αποδώσει τη συλλογή των γραμματοσήμων.

Παραγραφή της Αξίωσης της Αγωγής Περί Κλήρου

Η αξίωση του κληρονόμου που ασκείται με την Αγωγή Περί Κλήρου υπόκειται στη συνήθη εικοσαετή παραγραφή του άρθρου 249 ΑΚ, η οποία αρχίζει από τότε που γεννήθηκε η αξίωση και είναι δυνατή η επιδίωξή της.

Ειδικότερα, επειδή η περί κλήρου αξίωση γεννιέται με την προσβολή του κληρονομικού δικαιώματος (αντιποίηση), αφετηρία για την έναρξη του χρόνου παραγραφής αποτελεί το σημείο κατά το οποίο ο εναγόμενος – νομέας της κληρονομιάς κατέλαβε, έστω και μερικά, από τα αντικείμενα της κληρονομιάς.

Αρμόδιο Δικαστήριο

Η καθ' ύλην αρμοδιότητα προσδιορίζεται κατά τις γενικές διατάξεις από την αξία του αντικειμένου της διαφοράς (άρθρα 7 και 9 ΚΠολΔ). Έτσι, στην Αγωγή Περί Κλήρου, η καθ' ύλην αρμοδιότητα του δικαστηρίου προσδιορίζεται από την αξία του κληρονομικού μεριδίου του ενάγοντος κατά το χρόνο κατάθεσης της αγωγής στο πρωτοβάθμιο Δικαστήριο.

Όσον αφορά την κατά τόπον αρμοδιότητα, η αγωγή περί κλήρου υπάγεται στην αποκλειστική δωσιδικία της κληρονομιάς, που καθιερώθηκε στο άρθρο 30 ΚΠολΔ. Έτσι, οι διαφορές που προκύπτουν από την άσκηση της Αγωγής Περί Κλήρου, υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Δικαστηρίου, στην περιφέρεια του οποίου είχε την τελευταία κατοικία του ο κληρονομούμενος και αν δεν είχε την κατοικία, τη διαμονή του.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η Αγωγή Περί Κλήρου εξαιρείται από το πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού Βρυξέλλες Ι και της Σύμβασης του Λουγκάνο και εμπίπτει στη διεθνή δικαιοδοσία των άρθρων 3 παρ. 1 και 30 παρ. 1 ΚΠολΔ. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι αν ο κληρονομούμενος είχε κατά το χρόνο θανάτου του την κατοικία του ή, ελλείψει κατοικίας, τη διαμονή του στην αλλοδαπή, δεν υφίσταται σύνδεσμος αρμοδιότητας και συνεπώς δικαιοδοσία των ημεδαπών Δικαστηρίων για την επίλυση των ανωτέρων κληρονομικών διαφορών, έστω και αν υφίσταται κληρονομαία περιουσία ακόμα και ακίνητα στην Ελλάδα.

Η Αγωγή Περί Κλήρου υπάγεται στην Τακτική Διαδικασία και στην περίπτωση που η κληρονομιά περιλαμβάνει ακίνητα και η Αγωγή Περί Κλήρου ασκείται με αίτημα την απόδοση αυτών, τότε, πρέπει να εγγραφεί εντός 30 ημερών από την κατάθεση, στα βιβλία διεκδικήσεων του Υποθηκοφυλακείου ή Κτηματολογίου της Περιφέρειας του ακινήτου, διαφορετικά απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

Λόγω του καταψηφιστικού της αιτήματος για απόδοση των κληρονομαίων αντικειμένων, η Αγωγή Περί Κλήρου υπόκειται σε καταβολή δικαστικού ενσήμου, κατά τις διατάξεις του Ν.ΓπΟΗ/1912, όπως ισχύει σήμερα.

Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 106 παρ. 1 Ν.2961/2001 (Κώδικας Φορολογίας Κληρονομιών κλπ) ο ενάγων κατά τη συζήτηση της Αγωγής Περί Κλήρου, υποχρεούται να προσκομίσει πιστοποιητικό του προϊσταμένου της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας (Δ.Ο.Υ.) ότι υποβλήθηκε σε αυτόν η κατά το νόμο δήλωση ή εκδόθηκε από αυτόν πράξη επιβολής φόρου. Η μη προσκόμιση του πιστοποιητικού έχει ως αποτέλεσμα όχι την απόρριψη της αγωγής ως απαράδεκτης, αλλά την αναβολή της συζήτησης μέχρι να προσαχθεί το εν λόγω πιστοποιητικό. Αξίζει να σημειωθεί ότι δεν απαιτείται η προσκόμιση του παραπάνω πιστοποιητικού κληρονομιάς, όταν το αντικείμενο της κληρονομιάς του οποίου ζητείται η

απόδοση είναι επίδικο, δηλαδή όταν ο κληρονόμος (ενάγων) δεν έχει στη νομή του το αντικείμενο που κληρονομήθηκε κατά το χρόνο θανάτου του κληρονομούμενου.

Εκτέλεση της Απόφασης

Η εκτέλεση της τελεσίδικης ή προσωρινά εκτελεσθείσας απόφασης εκδοθείσας από το Δικαστήριο, γίνεται κατά την κρατούσα άποψη με τις γενικές διατάξεις των άρθρων 941 και 943 ΚΠολΔ. Έτσι, ο εναγόμενος καταδικάζεται σε παράδοση της νομής ή της κατοχής του κληρονομιαίου πράγματος, σε κατάρτιση των οικείων μεταβιβαστικών δικαιωπραξιών (για μεταβίβαση κυριότητας) ή σε εκχώρηση της απαίτησης της κληρονομιάς στον πραγματικό κληρονόμο.

Αμυνα του Εναγομένου

Στην Αγωγή Περί Κλήρου ο εναγόμενος δύναται να αμυνθεί είτε αρνούμενος τα περιστατικά τα οποία αναφέρονται στην αγωγή, είτε προβάλλοντας σχετικές ενστάσεις. Στην πρώτη περίπτωση το βάρος απόδειξης εξακολουθεί να φέρει ο ενάγων, ενώ ο εναγόμενος, φέρει το βάρος απόδειξης των πραγματικών περιστατικών που θεμελιώνουν τις ενστάσεις του.

Ως άρνηση της βάσης της αγωγής δύνανται να θεωρηθούν ενδεικτικά οι κάτωθι ισχυρισμοί του εναγόμενου:

- Α. Ότι δεν κατέχει τα αντικείμενα που ζητούνται με την αγωγή περί κλήρου.
- Β. Ότι είναι κύριος των επίδικων αντικειμένων με έκτακτη χρησικτησία που είχε συμπληρωθεί προ της εγέρσεως της αγωγής.
- Γ. Ότι στα κληρονομαία ακίνητα έχει δικαίωμα νομής.
- Δ. Ότι τα επίδικα αντικείμενα δεν αποτελούν στοιχεία της κληρονομιαιάς περιουσίας.
- Ε. Ότι νέμεται αντικείμενα της κληρονομιάς με ειδικό τίτλο (λ.χ. πώληση, ανταλλαγή, μίσθωση) ή αυθαίρετα, δηλαδή pro possessore και όχι ως κληρονόμος.

Ο εναγόμενος εκτός από την άρνηση της βάσης της αγωγής δύναται να προβάλει και ενστάσεις, οι πιο συχνές από τις οποίες είναι οι ακόλουθες:

- Α. Ένσταση Επίσχεσης λόγω δαπανών (άρθρο 1875 παρ. 2 ΑΚ)
- Β. Ένσταση Συνεισφοράς
- Γ. Ένσταση Καταχρηστικής Άσκησης Δικαιώματος (άρθρο 281 ΑΚ)
- Δ. Ένσταση Τακτικής ή Έκτακτης Χρησικτησίας
- Ε. Ένσταση Παραγραφής
- ΣΤ. Ειδικότερες Ενστάσεις κατά του ενάγοντος μεριδούχου για τον υπολογισμό της νόμιμης μοίρας.

Δυνάμει των ανωτέρω γίνεται αντιληπτό πως η περί κλήρου αγωγή αποτελεί το πιο αποτελεσματικό μέσο προστασίας του δικαιώματος του κληρονόμου, στις περιπτώσεις που τρίτος το αμφισβητεί και παρακρατά αυθαίρετα αντικείμενα της κληρονομιαιάς περιουσίας. Παρέχεται στον κληρονόμο η δυνατότητα να ασκήσει μια αγωγή καθολική, αντιμετωπίζοντας την κληρονομία ως

σύνολο, αντί να υποχρεώνεται να ασκεί τόσες αγωγές όσες και τα επιμέρους αντικείμενα της κληρονομιάς και έτσι, να αποφεύγονται οι περιττές δίκες και να ενισχύεται η προστασία του.

Το γραφείο μας διαθέτει μεγάλη εμπειρία σε θέματα κληρονομικού δικαίου και θα ήταν χαρά μας να σας βοηθήσουμε στην επίλυση κάθε ζητήματος που σας απασχολεί. Σας προσκαλούμε να ζητήσετε τη συμβουλή μας και να μας τιμήσετε με την εμπιστοσύνη σας αναθέτοντάς μας την υπόθεσή σας. Ακόμη και αν δεν γνωρίζετε από που πρέπει να ξεκινήσετε, εμείς θα σας κατευθύνουμε! Μην ξεχνάτε ότι η κάθε υπόθεση είναι μοναδική και σε καμία περίπτωση το παρόν άρθρο δε δύναται να αποτελέσει νομική συμβουλή για το ζήτημά σας, καθώς οι σωστοί χειρισμοί μιας υπόθεσης ποικίλουν ανάλογα με τα χαρακτηριστικά κάθε περίπτωσης.

Εάν αναζητάτε Δικηγόρο για την ανάθεση της υπόθεσής σας, προκειμένου να σας συμβουλευόμαστε υπεύθυνα και να σας υποδείξουμε τις ενδεδειγμένες ενέργειες για την επίλυση του προβλήματός σας, σας προσκαλούμε να επικοινωνήσετε μαζί μας καλώντας μας τηλεφωνικά ή αποστέλλοντάς μας σχετικό email στο info@sakellari.gr.

Σακελλάρη Πολυξένη

Δικηγόρος

Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος στον τομέα του Αστικού, Αστικού Δικονομικού και Εργατικού Δικαίου

Τηλέφωνο Επικοινωνίας: 6944878594

Email: info@sakellari.gr